

ELŐFIZETÉS:
 jul.-szep. . . 1 frt. 50 kr.
 fél évre . . . 3 " " "
 A lap szellemi és anyagi
 részét illető minden kül-
 demények a szerkesztő-
 tulajdonosnak küldendők.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10
 kr., többszöri hirdetésnél
 olcsóbb. Nyitvány 20ra 12
 kr. Bélyegdíj minden hir-
 detésnél 30 kr. A hirdeté-
 sek VOLF JÓZSEF ke-
 reskedése, BITTERMANN
 NÁNDOR nyomdája és a
 szerkesztőnél fogadtatnak
 el.

Egyes szám ára **15** kr.

Megjelenik e lap minden **7., 14., 21.** és **28-án.**

Egyes szám ára **15** kr.

Szabadka, jul. 10. 1878.

Nem lesz feladatomban sohasem, s arra töre-
 kedni sem fogok, hogy sokaknak a szája
 íze szerint beszéljek vagy írjak, mert jól tudom,
 hogy a ki soknak akar szolgálni, egynek sem
 tesz eleget. Én egynek óhajtok szolgálatot ten-
 ni, az igazságnak; életem feladatául tűztem ki:
 annak eleget tenni. »Mondj igazat s betörök a
 fejed«, régi közmondás és sokan érezték, de
 nyugodjunk meg a miként a legszentebb esz-
 méknek voltak, vannak és lesznek árulói; a mi-
 ként bürökpohár kiivására volt és lesz Sokra-
 tes, úgy mindig és mindenütt hangoztatni fogom:
 inkább fogyjon e kurta tartamú lét, de marad-
 jon a becsület s az igazság sértetlen. És szin-
 tén régtől axiomaként tartották és tartják: »tisz-
 teld az őszhajakat«. Tartom én, de azon eset-
 ben, ha nemes gondolatokat teremtő főt takar-
 nak; azon esetben, ha érdemek gyűjtésében va-
 ló fáradozás tette szép ezüstszinűvé a sötét fűr-
 töket. Nem az őszhaját tiszteltem tehát, de az
 érdemet; érdemnek kalapot emelek, hódolok
 neki; érdemtelenségnek nimbuszát szétfoszlatni
 igyekszem. De valóban miért is dicsekedjék a
 holló pávatollakkal s miért ijesszen oroszlanbőr-
 ben a szamár? Hű csak az a kép, mely külső
 s belsőknek egyaránt megfelel. Én ezen alk-
 lommal egy képről le akarom vonni a leplet.

Rettenetes az állapot, ha nincs mivel me-
 zítelenséget takarni; de azt hiszem, hogy még
 rettenetesebb, ha egy intézőnek kell lelke me-
 zítelenségét, szellemi szegénységét takarni. Igen
 megvert bennünket a jó isten, — meg; adott
 nekünk oly vezetőt, ki tán mindenről gondos-
 kodnék, ha tudna és birna, de leghivebben gon-
 doskodnék a szegény tanítókról a célból, hogy
 kenyérükre a keserűség facsarta köny sóját hint-

hesse; adott nekünk oly vezetőt, ki vezetne
 és dirigálna bennünket, ha magának is jársza-
 lagra nem volna szüksége, de így csak folyto-
 nos intriguákkal vezeti sajkánkat az azt elébb
 utóbb szétzuzó szirthez. Egy századra vagyunk
 visszafelé dobva és ez fájhat minden embernek,
 kinek az elemi tanügy szivén fekszik, s ki a
 tanítót kissé magasabb szempontból tekinti.

Néhány adatot hozok fel egyelőre, de azt
 is hiszem e néhány is elegendő arra, hogy iga-
 zolja sajtó érzetím nyilvánítását, felháborodáso-
 mat. Tépelődtem, megtegyem-e a lépést a nyil-
 vanosság elé lépni evvel, de tépelődésemben ezen
 lépés megtevése iránt csakhamar megnyugodtam,
 mert hisz ez egész városunk szerte ismeretes,
 tehát lehet róla egy kis discussiot megkísérteni.

Ime a néhány adat, — ítélje meg a tisztelt
 olvasó.

1) Határozat hozatott, hogy a mely tanító
 az előadásról 5 perccel elkésik, annak fizetéséből
 50 frt vonassék le.

2) A beteg tanítók saját erszényükből fi-
 zessék helyetteseiket betegségük idején.

3) A lebetegedett tanítónők ugyancsak fi-
 zessék helyetteseiket azon időre.

4) A tanköteleseket minden díj nélkül, in-
 gyen, a tanítók írják össze városszerte.

5) Nyugdíjuk aként szabályoztassék, hogy
 fizetésökből annak fele vonassék le arra, há-
 rom év alatt és szolgáljanak 40 esztendeig, hogy
 elérhessék.

És ezt mind a mi jó vezetőnk indítványoz-
 gatja így s meg is hallgattatik, mi pedig nem
 teszünk ellene semmit, ha bár legszentebb ér-
 dekeink is parancsolják. Nem teszünk, mert
 nem tehetünk. A vezető intrigái a hányan
 vagyunk anyi részre szakítottak szét. Úgy lát-
 szik tudja azt az elvet: divide et impera. Jól

van, de azt hiszem közel az idő, hogy fülébe dörgjük mi is: quousque tandem abutere patientia nostra? meddig fogsz még türelmünkkel visszaélni? És ha ez egyszer megdördül, akkor mint Catilinának Rómát, úgy kellend elhagynia a helyet, melyen most keleti kényelemmel szövi kicsinyes dolgokban örömet leő hatalmaskodása szálait.

Bács-Bodrog megye bizottmányának rendkívüli közgyűlése.

F. hó 11-én.

Gromon Dezső főispán a közgyűlést d. e. 10 órakor nyitja meg. Egyedüli tárgyát képezte a királyi kézirat kihirdetése, melynek értelmében az országgyűlés oct. 17-ére lesz egybehíva. Sándor Béla főjegyző felolvassa a kéziratot.

Mi Első Ferencz József Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.

Kedvelt hiveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hü és pontos végrehajtása fölött örködni;

Miután az 1848. évi IV-ik t. cz. 1-ső §-a az országgyűlést évenként Pestre egybehívatni rendeli, s miután számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik:

Minisztertanácsunk előterjesztése folytán elhatá-

roztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi Mindszent hava 17-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest fővárosba egybehívjuk.

Minek folytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk: hogy haladéktalanul megtegyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségessé arra nézve, hogy az 1874. évi XXXIII. t. cikk által rendelt módon és számban megválasztandó képviselők a fenkitett országgyűlésen megjelenhessenek s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék.

Kikhez egyébiránt császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván.

Kelt Budapest fővárosban ezernyolczszázhetvennyolczadik évi Szent-Iván hava 30-ik napján.

Ferencz József s. k.

Tisza Kálmán, s. k.

A bizottmány állva hallgatá ezt, s a főispán úr szavai után, melyekben ez a megyei közönség loyális érzelmeinek kifejezést adott, a közgyűlés szétszlott.

G. P.

Szabadka sz. kir. város közgyűlése.

Szabadka, jul. 10.

1878. jul. 10-én tartott közgyűlésén — polgármester szóval előadja miként leérkezett Ő Felségének kegyelmes kir. meghívó levele az 1878. október 17-én összeülendő magyar országgyűlésre — ez értesítés örömmel s az egész gyűléstől tisztelettel fennállva fo-

T Á R C A.

VESZÉLYES A HALLGATÓZÁS!

(Folytatás és vége.)

(Franciából. — Maison Mihály.)

Egy más napon úgy az ősz végefélé, Volmars asszony ünnepélyt akarván rendezni fiainak elutazása előtt, táncvígalmába hívta a vidék egész fiatalságát. Klára e napon igen ékesen s csinosan vala öltözve. A vendégek fényes koszorúja volt egybegyűlve a társalgó teremben. Gyula és Adolf még szobájukban voltak elfoglalva, tengerészeti abroszaikat és rajzolataikat óhajtván bemutatni a környék ifjú nemzedékének. Egy halk zörej ajtajukon s biztosra fogták, hogy a javíthatlan kíváncsi tekintett be a kulcslyukon.

Gyula, ki kora élelmességével a legőszintébb ragaszkodást érzett nővére iránt, őt ez útálatos hibájából kigyógyítani akarván, színeli a szobából egy percre eltávozni. Klára hallván a lépteket, villámsebességgel távozott az ajtótól. Gyula, ki egy darab fekete pastellel és gyertyával fölfegyverezve, az ajtót, kimenvén becsukta, a kulcslyuk fölé a következő két szót írta: „javíthatlan kíváncsi.” Most visszatérve a szobába

barátjaival csevegni és nevetni kezd. A hogy a társalgás megindult, a fiatal kíváncsi már ott termett az ajtónál, lesve mit beszélnek. Midőn észrevenné, hogy a kulcs le van húzva, óhajtja megtudni azt is, mi történik a szobában? Oda támasztá tehát homlokát a kulcslyuk fölött azon a helyen, a hol Gyula az említett szavakat írta, melyek most legott homlokára lenyomva olvashatók lettek, s távol attól hogy csak gyanítaná is kevéssel utóbb a társalgó terembe megy, hol testvérei barátjaikkal már együtt valának.

A mint Volmars asszony észrevelte a történt esinyt, felette megörült neki és ajánlá mindenkinek, hogy Klárának azt fel ne fedezzék. Valóban Klára 2 órán át hogy táncolt, kifejté minden kedvességét, folyton homlokán hordozva csúnya hibájának bélyegét. Közben észrevé, hogy némelyek, kiket megszólított, elnevettek magokat, mások, reá mutatva egymás fülébe sugdostak s kacagtak. Klára kezd nyugtalankodni — s hiven, hogy ruházatában van valami rendetlen, egy tükör elé siet — észreveszi a végzetes feliratot és azt, hogy az egész társaság játéktárgya. Rémületében elsikoltja magát, elfut, szobájába zárkozik, hol megátalkodva megmaradt, dacára a sok kérelemnek, hogy a bálba visszatérjen.

gadtatott s tudomásul vétetett — a központi bizottmálynak másolatba kiadatni s a jegyzőkönyvbe egész terjedelmében igtattatni rendeltetett.

Következett az állandó s egyéb pótbizottságok megalapítása ügyében érkezett rendelet — tudomásul vétetik.

Az árvapénzek kezelése iránt alkotott szabályzatra leérkezett miniszteri rendeletre nézve az hozott javaslatba, miként azok a helybeli takarékpénztárba, mint oly intézetbe, mely iránt bizalommal viseltetik mindenki — deponáltassanak.

Következett a tanítók, azok árvái s özvegyeinek nyugdíjazása, *) mely fontos ügy részint fontosságánál fogva — nagyobb meggondolást igényelvén — részint a képviselők csekélyebb száma miatt, miután többen az aratási munkálatok miatt nem jelenhettek meg — jövő augusztus havi ülésre hagyatott.

Bartfa városának folyamodványára — melyben a szerencsétlen tűzvész okozta károk enyhítése végett segélyért esedezik — 100 frt. elküldése határozatott.

Végre a katonai szállásberek megállapítása iránti javaslat került szőnyegre — de ennek is, valamint

*) Ez ügyről jövő számban szabadkai, egészen illetékes munkatársunktól hozunk cikket. Valóban különös, hogy a szegény néptanító 40 esztendeig szolgáljon s 600 frt. fizetése után 300 frtot fizessen a nyugdíjra — mert különben nyugdíjt élvezni nem fog. 60 esztendős korában legtöbb esetben önmagának lesz terhe az ember, nem pedig, hogy akkor is az iskola padjai előtt oktassa a muzsafiakat, s ez nagyon megtörténhetik, ki netán 25—30 éves korában lesz tanító mégis elérni óhajtja a penziót. Szerk.

Gyula, megvallván hogy ő volt elkövetője ezen csínynek, elszomorodottnak látszott a nagy benyomás miatt, melyet a tréfa nővére tett, 20-szor volt nővére ajtajánál, hogy őt visszatérésre bírja: feleletül mindig azt nyerte: „Soha sem fogom elfelejteni ez útálatos csínyt, többé nem térek vissza.“ S a bál valóban az ő jelenléte nélkül lön folytatva és bevégezve. Volmars asszony iparkodott Gyulát megvigasztalni, fölvilágosítván őt azon szolgálat fontosságáról, melyet nővérenek tett; de hogy a szeretet meg ne szakíttassék köztük, ajánlá Gyulának és az egész társasággal megígérteté, Klárának ez üdvös lecke szerzőjét soha meg nem nevezni.

A következő napon Klára anyjához ment. Harag és szégyen a magába szállásnak adtak helyet. Távol attól, hogy panaszkodjék, csodálatos nyugalommal átölelé anyját s megvallá neki, hogy egész éjjel arról töprenkedett mennyi szégyent, mennyi bajt okozott neki kielégíthetlen kíváncsisága. Igéri, hogy soha többé mások szavaira hallgatózni, mások tettei után leskelődni nem fog; ígérte azon kéréssel fejezé be, hogy mondaná meg anyja, a jelen volt fiatalok közül ki volt a felirat csinálója, melyből egyes vonások homlokán még mindig láthatók valának, erősen állítván,

egyéb ügyeknek érdemleges tárgyalása a fent jelzett okoknál fogva jövő augusztus havi r. gyűlésre halasztatott.

A gyűlés 12 órakor eloszlott.

R. J.

Zombor, 1878. július 7.

Mint tudjuk mult hó 30-ik napján tartotta a helybeli „munkás-betegsegélyző egyesület“ alakuló gyűlését. A gyűlés Funták János idgl. elnök úr általi megnyitása és az egyesületi vagyon elszámolása után következett az egyesület céljának Funták J. úr általi magyarázata.

Megvallom ez nagyon meglepő volt, mert az egyesület céljának magyarázata legtöbbnyire más intézmények majd nem rossz akaratú ócsárlásából állott. Ezek közül felemlítem és kérdem, miért nevezte a parkot vadaskertnek, miért állította, hogy a helybeli kórház a „*primitíven alóli*“ fokon áll, én azt hiszem, ha a t. úr előbb meggyőződött volna a kórház mostani állapotáról, a mint kötelessége is lett volna, — hogy mielőtt egy nyilvános intézményt egy nyilvános ülésen megtámadni és rágalmozni óhajt — meggyőződni annak berendezése és kezeléséről. Ha ezt tenni elmulasztotta, ne terhelte utólag oda fáradni és megtekinteni, a mikor is meg fog győződni, hogy oly kórház, a melyben tágas kórtermek s több külön szoba, a legkényelmesebb fekhelyek és a legnagyobb tisztaság uralkodik, a hol a betegek között fog olyanokat is találni, a kiken

hogy azt legjobb barátjának tekinteni s egész életén át szeretni fogja.

Ezek hallatára Volmars asszony szemei könnybe lábadtak; ismételve megölelé kedves leányát s behívatván Adolf és Gyulát, ez utóbbit bemutatá neki, mint a fölirat feltalálóját. „Gyanítám! — kiáltá fel Klára — s karjaiba veté magát. Mily édes tudni azt, hogy neked köszönhetem ezen nagy szolgálatot, s hogy a te személyedben találok fel legjobb s legkedvesebb barátomat.“ Gyula ép úgy megindulva, mint büszke vállalatára, hasonlóképen keblére szorítá nővérét. Kéré anyját, hogy mielőtt az iskolába elutaznának rendezne új táncvigalmat, minthogy az előbbtől Klára meg lett fosztva. Volmars asszony sietett eleget tenni a kívánságnak és másnap új táncvigalom rendeztetett. A mint Klára azon megjelent szeretett fivérétől vezetettve, minden szem reá lön függesztve s tapsokkal fogadták minden oldalról. Gyula ekkor a végzetes felirat helyére fehér rózsákból font koszorút tett, mint fényes bizonyítékát szíve tisztaságának s tökéletes jellemének. Klára osztozott anyja, testvérei s a társaság örömeiben s meggyőződött, hogy igaz örömet, valódi boldogságot szül önmagát meggyőzni.

nem csak a leggondosabb kezelés és ápolás, hanem oly sikeres műtét nyoma is látható, mint a milyen még Zombor fennállása óta a városban nem eszközöltetett, és a melyért eddigelé a főváros egyetemi tanárait szokták igénybe venni, miért is nem áll tehát azon állítása sem, hogy a munkásosztály el van hagyva és arról nem gondoskodik senki. Meg nem foghatom, mikép vádolhatja F. úr Zombor város testületét azzal, hogy nem gondoskodik szegény munkásairól megbetegedések esetén, mikor egy munkás a kórházban a tisztességes lakás és ellátáson kívül, naponkint 2 orvos tanácskozása folytán minden szükségességekkel pontosan lesz ellátva, hogy bizton merem állítani, hogyha mind ezeket egy munkás vagy bárki is saját házában akarná élvezni, az nem mint a kórházban naponkinti 42 kr. hanem 5 frtnál is többbe kerülne.

Ezek után kérdelem tehát, mi indította t. urat a fentti magasabb bíráló műszó használatára és hogy csakugyan olyan elhagyatott e városunk munkásosztályainak egészségügye, a mint ezt F. úr esetelte. Szerény nézetem szerint sokkal célszerűbb lett volna azon hasznos intézmény célját röviden, velősen, minden erőltetés, ékesszólás nélkül előadni, bizonyára a jelenlevőket sokkal jobban felvilágosította volna az egylet hasznosságáról.

Ezután következett a beiratás. A jelenlevők közül — sajnos, de ha nem csalódom — csupán egy iratta be magát.

Stebler József úr elnöknek és Funták János úr alelnöknek választatott.

Az indítványok tárgyalásánál Dr. Wolf K. városi orvos következő indítványt terjesztette elő: Miután tudomásom van arról, hogy az egylet csak egy orvosnak akarja fenntartani az egyleti tagok gyógykezelését, engedje meg a t. közönség, hogy ennek helytelenségét megbeszéljem. Nem volna célszerű ugyanis csupán egy orvosra bízni az egyleti tagok kezelését 1-ször azért, mert ha az egylet mint hasznos intézmény nagyobb kiterjedést nyerne, úgy a többi, de különösen azon orvosoktól, kik — minden hivatalos állás nélkül — csupán gyakorlatból élnek, működésök, illetőleg kenyérkeresetök nagyrészen elvonatnék, miért is ez maga után vonná az orvosi kar szövetkezését, mi az egyleti tagoknak szükség esetébeni segélynyújtás megtagadását vonná maga után, ha tehát ily eset előadná magát, úgy az illető egyleti tag csak azért, mert egyleti tag, veszélynek volna kitéve. Nem volna célszerű 2-szor pedig azért, mert nagyon sokan vannak olyanok, kiknek épen azon egyetlen egyleti orvosban nem lévén bizalmuk, az egyletbe magukat be nem iratják és így az egylet károsul, és 3-szor pedig, miután sokszor fordul elő oly betegség, mely tárgyilagost tünetet nem mutat és így csupán egy ember véleményétől függne, hogy való betegségében a segély tőle megtagadtassék, mindezekből kitűnik, hogy sokkal célszerűbb, ha az egyleti tagok tetszésük szerint bármely orvos

által gyógykezeltetetik magukat, miért is indítványozom, hogy az egylet szólítsa fel az összes zombori orvosokat, az egyleti tagokat a megállapított illetékek melletti kezelésére, vagy legalább is 3 orvost válasszon, hogy a vitás kérdésekben a többség ítélete szerint járhasson el az egyleti bizottság.

Funták úr erre a következőt jegyzi meg: 1-ször, minden orvosnak öntudatos kötelessége a betegnek segélyt nyújtani. 2-szor, az egylet nem bízhatik meg minden orvosban és így megtörténhetik, hogy a simulans beteget is segélyezésbe részesítené. 3-szor, a jövedelem megoszlaná az orvosok között és így egyiknek sem volna haszna. 4-szer, hogy a pesti és más munkásegyleteknél is csak egy orvos van, tehát nem szükséges több orvos.

Ez után Scsitinski úr kiemelés, hogy sok esetben már egymaga az orvos megjelenése s az orvosba helyezett bizalma is enyhülést okoz a betegnek (általános helyeslés) és így nem helyes az, hogy azon polgár, ki verejtékével szerzett filléreit össze kapargatva beviszi az egyletbe azért, hogy ha megbetegszik, gyógykezelés és segélyben részesül, kénytelen legyen magát talán éppen azon orvostól gyógykezeltetni, kihez éppenséggel nincs bizalma, pártolja tehát Dr. Wolf K. indítványát.

Végül Dr. W. cáfolja F. úr állítását az 1-ső és 2. pontra megjegyzi, hogy F. úr maga alatt vágta le az ágat, mert míg egy felől felteszi és nem kételkedik abban, hogy az orvosnak öntudatos kötelessége a betegnek segélyt nyújtani, miért is az által, hogy csak egy orvos van az egyletnek az egyleti tagokra nem bír hátránnyal, addig másfelől meg nyíltan kimondja, hogy az egylet nem bízhatik meg minden orvos lelkiismeretében, mert egészséges tagokat is képes némely orvos betegnek nyilvánítani, hogy az egyletet megkárosítsa, (ez valóban öntött fa! a sz.) tehát ezen ellenvetése mitsem ér. A mi pedig a 3-ik pontot illeti, „hogy ez által egyik orvosnak sem lenne haszna“, tehát csakugyan az a célja F. úrnak, hogy egy egylet valakinek a zsebet tömje meg, nem pedig az, hogy ily jótékony egylet lehető legjobban megfeleljen a célnak és így minél több tagot számláljon, mert az csak tiszta és világosabb a napnál, hogy azért egy polgár sem fog vissza maradni az egyletben való belépéstől, mert ő kívánság szerint azon orvostól gyógyíthatja magát a kitől neki tetszik, hanem igen is azért igen sok fog visszalépni, mert igényei annyira megszorítvák, hogy egy orvosra van utalva, eltekintve attól, hogy ha ezen egy orvos is hivatalos elfoglaltságánál fogva távol van és így magát még azon eshetőségnek is kiteszi, hogy neki a többi orvosok segélyt nem nyújtanak, miért is ő azért fizessen, hogy magát veszélynek tegye ki nem pedig, hogy segélybe részesüljön. A mi pedig a 4-ik pontot illeti ez nem érv, mert itt nem munkás betegsegélyező-egyletről van szó, hanem polgári betegsegélyzőről, mert e társulatnak kevés tagja lesz olyan, a

kire rá lehetne olvasni az alapszabályok 5. §. t. i. hogy „az osztályba való beosztás a munkabér nagysága szerint történik“ mert hol van itt a polgároknak munkabérok, ki fizeti ezt? már magában az egyeslet címe is tévutra vezető, helytelen, de nem céloz azokra másrészeibe belebocsájtkozni, mint csupán az egészségügyi részébe és erre nézve még felemlítem, hogy magok az alapszabályok is a 27. §-ban azt mondják, hogy „az egyesleti orvosok a választmánytól neveztetnek ki“, tehát nem egy orvos, hanem több orvos. Azon ellenvetése pedig, hogy az máshol is így van — megengedem, hogy egy gyártulajdonos létesít gyáraiban egy munkás betegsegélyző-egyesletet és ő oda beleválasztat egy orvost s ha tetszik a munkásnak jó, ha nem tetszik az is jó, ámde ez egyeslet fel akar virágozni, nem mondhatja tehát közönyösen a fenti szavakat, hanem öntudatos kötelessége úgy alkalmazkodni, hogy célszerű intézményei által minél inkább felvirágozzék, hogy ez által oly egyesleti tagok, kiknél megbetegedés esetén a segély életkérdés, minél kedvezőbb segélyben részesülhessenek és ez csak is úgy érhető el, ha az egyesletnek nagyobb jövedelme van, miután alapszabályai értelmében sok esetben a segély az egyesleti jövedelem nagysága után szabatik ki, miért is az egyeslet érdekében kérem indítványom elfogadását.

Erre elnök az indítványt szavazás alá bocsájtja, miután — azonban a gyűlés nem volt szavazatképes, azért az a jövő közgyűlésre halasztatott.

—f—n.

Almás, 1878. július 10-én.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Miután a megindult „Bácska“ céljával tüzte ki, a megyszerte előforduló egyes eseményeket hasábjai közé felvenni, s a megyei közönségnek tudomására hozni, bátorkodom a most folyamatban levő követválasztási mozgalomról — mely mindenestre közérdekű dolog — röviden értesíteni, s pedig az almási választókerületben előfordultokról.

Itt ugyanis a bizalom az eddigi négy országgyűlési szakon át megválasztott képviselő Báró ifju Rudics József úr mellett most is fényesen nyilvánul, amennyiben hozzá 1600 választó által aláírt bizalmi nyilatkozat intéztetett, melyben eddigi működése méltányolva, irányában osztatlan bizalomnak adatott kifejezés, s egyszersmind felkérte, e kerületet továbbá is képviselni, mely kérelmi nyilatkozat, — úgy felhívásnak engedve a jelöltséget elfogadni késznek is nyilatkozott.

Működéséről általán tisztelt országgyűlési képviselőnk a mai napon kézben vett meghívása szerint, beszámoló beszédét f. hó 14-én Almáson — mint választási kerület székhelyén fogja megtartani, melyre az egész kerület választóit egy igen helyesen indokolt felhívásban meghívta.

Megválasztatása annyival is inkább bizonyos, mert a választókerület választóinak nagy többsége a fennjelzett nyilatkozatban fényesen nyilatkozott mellette, továbbá pedig még eddig ellenjelöltje sincsen; de ha lenne is, az előbb érintett körülményből következtetve, ez csakis sikertelen szárnypróbálgatás lenne.

Ily körülmények között egész biztonsággal nézünk annak elébe, hogy köztisztelet- és szeretetben álló eddigi országgyűlési képviselőnk Báró ifjabb Rudics József úr, a következő országgyűlési évszakon át is kerületünket képviselendő.

Úgy legyen!

....d....l

Különféle.

— † **E hó 8-án** kísértük örök nyugalma helyére Radics Pál, szabadkai volt körbiztos s városi képviselőt; kísértük fájdalmas érzettel, lesújtott szívvel, mert ő szeretreméltó ember, igaz hazafi s a leggondosabb atya volt. Midőn a szegények gyámolukat, az ismerősök jó barátot, a rokonság támaszát: én benne a legjobb atyát, atyámat siratom. A családi gyászjelentés következőkép hangzik: Radics Pál volt körbiztos és községi képviselő, rövid betegeskedés után élte 73. évében f. é. július hó 7-én jobb létre szenderült. Elhunytát keserű gyermekai: *Jakab*, neje *Piukovics Mária* s gyermekei; *János*; *György*, neje *Bauer Teréz* s gyermekei; *Anna*, *Karácsonyi Ferenc* férjével és gyermekeivel; unokája *Lasztovich Géza* atyjával; valamint egyéb rokonai s barátai. Az engesztelő sz. mise áldozás a sz. Teréz templomban e hó 8-án reggeli 10 órakor fog az úrnak bemutatni. Hült tetemei pedig ugyan az nap d. u. 5 órakor a bajai sírkertben lesznek eltakarítandók. Szabadkán 1878. jul. 8-án. Béke a szeretett jó apa hamvaira.

Több zombori választó aláírással vettük a hírt, hogy „a zombori magyar párt, elnökét Barthal Józsefet képviselő jelöltül tüzi ki.“ S ugyanekkor miután a képviselők választása küszöbén állunk azon kívánságunk adnak kifejezést, hogy ezen ügyben a közönség tájékoztatása és mihez tartása céljából a lap bővebben értekezék ez ügyben. Igen helyes! Felszólítom tehát itt a magyar párt coripheusait, hogy ez érdemben netalán tartandó gyűlések vezéreszméiről már legközelebb értesítsék pártjukat. Lapom e tekintetben mily irányt fog követni a jövő számban megjelenendő „külföldi szemléje“-ből fog értesülhetni a t. olvasó közönség.

— **s Vettük Szabadka** sz. kir. város főelemei öt fi- és a belvárosi két leányosztályába járó növendékek érdemszerinti osztályzatát, valamint a külvárosi népiskolák, tanyai-, ipar- és kereskedelmi-ismétlő inasiskolák, városi kisdodovodák statisztikai kimutatását az 1877—8. tanévben. E kimutatásból kivehetjük azt, hogy Szabadkán elemi tanuló összesen 1869 fi és 1281 leány lett az év elején bejegyezve; a tanév alatt kimaradt 514 fiú és 326 leány — az év végén maradt 1439 fiú, 935 leány. Az összegezés nem helyes, mert ha annyi

kimaradt, mennyi mondatik, úgy a tanév végén 1345 fiú és 955 leány volt. A kisdedovodák statistikája a vasárnapi iskolával és a kereskedelmi osztályokkal együtt van véve, mily alapon? el nem gondolhatjuk.

(B.) Részletes mozgósítás. A 23. gyalogezred — Károlyvárosban fekvő három zászlóalja magasabb létszámra lesz emelve, ezt a közös-hadiügyminiszterium e hó 4. sürgönyileg az itteni tartalék parancsnoksággal tudatta, mindjárt az nap éjjel lettek a behívók rendbe hozva és másnap az illető szolgabírákhoz és hatóságokhoz elküldve. Következő nap szombaton már jöttek be tartalékosok jelentkezni, másnap vasárnapon már csoportostól jöttek, de ezekkel asszonyok is jöttek, volt sírás, rivás. A jelentkezők osztályokba lettek összeszedve, ruhatárba vezetve és mindjárt felöltöztetve; el lehet képzelni, hogy állt rajtok a ruha, legtöbb nadrágba még egy ember fért volna be, olyan bővek voltak. Szerdán e hó 10. kikapták a fegyvereket;—a szíjak feketére vannak festve;—csőtörtőtől fogva gyakorlatot tartottak velök. Kedden 16-án déli 12 óra 30 perckor a 6. sz. külön katonai vonattal Károlyvárosba indulnak, reméljük, hogy Zombor város polgárai az elmenendő katonaságot a vasútig díszmenetben (könnyen lehet hogy ez soknak gyászmenete lesz) kikísérik.

— **z. Tövissi Rác Vilmos** urat a Bács-Bodrog vmegyei gazdasági egyesület titkárát, érdemes munkatársunkat a szegedi ipartársulat díszoklevéllel tüntette ki, a mezőgazdaság s irodalmában kifejtett buzgalom, a kézmű, gyáripar terjesztése körül kifejtett munkássága s az általános műveltség előmozdítása körül szerzett érdemeiért. A midőn az érdemnek elismeréssel adózott a szegedi ipartársulat, fogadja a kitüntetett részünkről is elismerésünk mellett szerencse kívánatainkat. Szolgáljon ez buzdításul a jövőre, megnyugvásul a multra nézve.

— **s. Kedélyes tolvajok.** Mult vasárnap viradóra Volf József kereskedésébe ismeretlen tolvajok betörttek. A „benediktiner“ és szivarokban meglehetősen kárt okozva s az aprópénzt összeszedve, távoztak. Rendőrségünk mint hírlik már üti nyomukat. Különös, hogy ilyen a város közepén történhetik.

— **r. A 9. számú** vegyes vonat paqueurje Bajmok és Szabadka között a Racsmány szállás közelében a vonatról leesett. Semmi baja sem lett s föltápáskodva a robogó vonat után kezdett futni, mely fel is vette, miután az aratók a vonatot megállították. Ime szerencse a szerencsétlenségben.

— **s. Egy szabadkai tanító** komájához ment Ludasra, hol az akkor tartott búcsún néhány pohár karcost akart gyomra mélyébe temetni. Ez utóbbi meg is történt tartva jó későn éjben, midőn már Morpheus is megkívánta a maga jussát. Hova tegyük a komát? Az iskolai terembe;—jelenben úgy is vacatio s gyermekek nem járván iskolába, ágyat vetnek ott, hogy a kedves koma kialudja mámorát. A koma zajosan pihen a csendes álm karjain; a szomszédszobában 12-től üt a kakuk óra. Fölriad a koma s füleit figyelésre hegyezi. Csendes éjben lassu moraj támad s titokszerű léptek hangja hallatszik. Teremtő isten ez a szobában van, gondolja a koma s nagyot lélegzve piano rebegi: „minden jó lélek dicséri az istent.“ Am a zaj ez istenes igékre sem szűnik. Tán nem hallotta a lélek a mit mondtam gondolja s azért forte-val hangoztatja „minden jó lélek dicséri az istent.“ Ez sem segített; a lélek még jobban karmolázott s a komának hajszálai égnek meredezvén az ijedtségtől, most fortissimo zengte

„minden jó lélek dicséri az istent“ s kiugorva az ágyból majd nyakát szegve ér házigazdája szobájába elmagogva a rettenetes dolgokat, miket átélnie kellett. A komának szeme közzé nevetnek s felvilágosításul visszatuzskolják hűtlenül hagyott ágyára s gyertyát gyűtanak hogy meggyőződjenek miként egy jámbor fiastyúkon kívül nincs más hálópajtása az iskolában. Piruljon e nem tanítónak való tanító; más commentárt nem fűzhetünk e történethez.

— **s. Hol a völegény?** Összeült a nagy tábla, mely hivatta volt itélni nem elevenek és halottak felett de mikor történjék az esküvő! A menyasszony tervez, a völegény végez. „Kedvesem! atyám már beegyezik, hogy tied legyek s te örökre az enyém!“ „Drága hölgyem! Szígligetben fogunk élni — de nem szólt semmi mást az atyád?“ „Épen semmit, de holnap itt lesz a koma, násznagy stb. ebéden; eljössz te is s megállapítjuk, mint menjen végbe esküvőnk.“ Másnap csakugyan a tábla a kitűzött időre összejön, de nincs a völegény. Hol a völegény? kérdik a jelenlevők, mire belép — a távirói szolga, sürgönyt hozva. A sürgöny felvilágosítást ad a kérdésre: hol a völegény? A völegény a szomszéd városban mulat s haza csak úgy jön, ha a menyasszony mellé 20 ezer forintot mellékelnek. Adieu sz. házasság!

A zombori takarékpénztár forgalom kimutatása

1878. évi január 1-től június hó végeig.

B E V É T E L E K :

1877-ik évi December hó végével		
maradt készpénz	40,004	frt 28 kr.
Betételek 6% kamatozásra	303,352	„ 62 „
„ 5% „ „	41,706	„ 50 „
„ folyó számlára	140,358	„ 50 „
Iugatlanokra adott kölcsönök után	82,604	„ — „
Leszámitolt váltókért	338,783	„ 76 „
Jelzálogilag biztosított váltó kölcsönök után	244,580	„ — „
Értékpapírokra adott előlegek után	21,751	„ 95 „
Ideiglenes bevételek	65,650	„ — „
A pesti hazai első takarékpénztár által leszámitolt váltókért	151,250	„ — „
Biztosításokért beszedett díjak	2,452	„ 85 „
A kincstár részére beszedett bélyeg díjak	89	„ 48 „
Beszedett betáblázási illetékek	269	„ 3 „
Végrehajtási árverésen megvett ingatlanokért	70	„ — „
Ház-számla javára befolyt	5	„ — „
Összesen	1,432,927	frt 97 kr.

J Ö V E D E L M E K :

Kamatok ingatlanokra adott kölcsönök után	27,314	frt 79 kr.
Kamatok váltók után	18,275	„ 79 „
„ értékpapírokra adott előlegek után	1,574	„ 41 „
A saját értékpapírok után befolyt kam.	2,198	„ 43 „
Iratdíjak	1,579	„ 85 „
Késedelmi kamatok	696	„ 26 „
Betéti könyvecskék és nyomtatványokért	84	„ 29 „
Részvény átíratási díjak	22	„ — „
Biztosítás ügynöki illetékek	140	„ 42 „
Vegyes bevételek	406	„ 80 „
Összesen	52,293	frt 4 kr.
Összesen	1,485,221	frt 1 kr.

H I R D E T É S E K.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására juttatni, hogy fűszer, norinbergi és rövidárú kereskedésemben

P É C S I B O R O K B Ó L

palaczkokban raktárt nyitottam.

AZ ÁRAK KÖVETKEZŐK:

1874-ki asztalibor	100 Cntl. 40 kr.	1874-ki villányi, vörös	100 Cntl. 70 kr.
1874-ki goldbergi	100 Cntl. 50 kr.	1868-ki villányi, risling	70 Cntl. 70 kr.
1868-ki burgundi	50 Cntl. 70 kr.	1868-ki villányi, cabinet	50 Cntl. 80 kr.

Szives megrendelésekért esd

☛ Az üvegek 8 kron visszaváltatnak. ☛

tiszteletteljesen

ENGEL ADOLF.

EGY NYÁRI ÖLTÖNY
4 frttól 25-ig.

FÉRFI ÖLTÖNY

REGGELI KABÁTOK
8 frttól 24-ig

R A K T Á R.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani dúsan felszerelt

KÉSZ FÉRFI- ÉS GYERMEK-ÖLTÖNY

RAKTÁROMAT

valamint minden idényhez megfelelő legdivatosabb, nagy választékú gyapott árú kelméimet.

☛ Megrendelések a legjutányosabb árak mellett fogadtatnak és kívánatra 24 óra alatt elkészíttetnek.

MENTSIKOF
12 frttól 35-ig.

EGY SZÖVEG ÖLTÖNY
10 frttól 33-ig

ŐSZI ÉS TÉLI NADRÁGOK
5 frttól 12-ig.

☛ A raktár létezik főutca LAL-
LOSSEVITS JAKAB úr házában.

TÉLI KABÁTOK
10 frttól 60-ig.

Mély tisztelettel
LUSTIG JAKAB.

W E I D I N G E R S. és ZS.

Z O M B O R B A N.

Ajánlják dúsan felszerelt

R A K T Á R U K A T

FŰSZER-, CSEMEGE-, GYARMAT- és FESTÉK-

to v á b b á

NORINBERGI DÍSZMŰ és RÖVIDÁRÚ CIKKEKBEN

☛ A LEGJUTÁNYOSABB ÁRAK és PONTOS KISZOLGÁLÁS MELLETT. ☛

Nyomatott Bittermann Nándornál Zomborban. 1878.